

> RETOURADRES Postbus 1992, 6201 BZ

BEZOEKADRES
Mosae Forum 10
6211 DW Maastricht

Aan de leden van de gemeenteraad,

POSTADRES
Postbus 1992
6201 BZ

ONDERWERP

Monumentenbeleid: Toepassing nieuwe regels voor kozijnen, beglazing en zonnepanelen, en vervolgstappen

DATUM

5 maart 2026
Verzonden: 06-03-2026

BIJLAGEN

1

BEHANDELD DOOR

V (Vera) Hamers
DHEMM (Davy) Pieters

TELEFOONNUMMER

043 350 5961

ONZE REFERENTIE

2026.00879

E-MAILADRES

Vera.Hamers@maastricht.nl

FAXNUMMER

UW REFERENTIE

--

Geachte leden van de gemeenteraad,

In de Domeinvergadering Fysiek van 9 december 2025 is gesproken over het [Peilvoorstel Monumentenbeleid](#), met – onder andere – specifieke voorstellen voor wijziging van de regels en kaders met betrekking tot kozijnen, beglazing en zonnepanelen. In die Domeinvergadering Fysiek is [brede steun uitgesproken](#) voor de richting van de specifieke voorstellen.

Toepassing richtlijnen kozijnen, beglazing en zonnepanelen

De voorstellen dienen nog te worden omgezet in juridische beleidsregels, namelijk een nieuwe versie van de huidige restauratierichtlijnen. De vernieuwing van deze beleidsregels wordt medio 2026 afgerond. Vooruitlopend op deze nieuwe beleidsregels zullen de voorgestelde richtlijnen voor kozijnen, beglazing en zonnepanelen uit het peilvoorstel (zie bijlage 1) al vanaf nu worden toegepast bij het beoordelen van initiatieven. Ook de Welstands- en Monumentencommissie (WMC) zal deze richtlijnen vanaf nu toepassen in hun advisering.

Vervolgstappen

Er volgt een tweede peilvoorstel met uitwerking van “regels en kaders” voor andere bouwdelen (vloer, gevel, dak en installaties) en met een eerste uitwerking van de “ondersteunings- en stimuleringsstrategie”. Dit peilvoorstel wordt geagendeerd voor bespreking in de Domeinvergadering Fysiek van 12 mei 2026.

Hoogachtend,

Hubert Mackus
Wethouder Economie, Sport, Jeugdzorg, Water, Natuur en Landschap

DATUM
5 maart 2026

BIJLAGE 1

Kozijnen en beglazing

1. Verruiming bij het toepassen van isolerende beglazing

- Regulier isolerende beglazing, zoals HR++, is niet meer per definitie uitgesloten en hoeft niet meer strikt noodzakelijk dun isolatieglas te zijn. Het glas moet wel passen in de bestaande sponning van het kozijn en/of raamvleugels. Frezen is daarbij een optie, maar de historische profilering moet behouden blijven. Toepassing van glaslatten zijn alleen toegestaan wanneer deze oorspronkelijk aanwezig waren en dan conform het historisch detail. Voorheen was regulier isolerende beglazing alleen toegestaan bij nieuw toegevoegde raamopeningen en voorzetramen en was dun dubbel glas de enige optie in historische vensters. Ook hoeft niet per definitie meer aangetoond te worden dat een binnenvoorzetraam technisch of esthetisch niet mogelijk is.

2. Verruiming bij het vervangen van kozijnen

- Kozijnen mogen nu vervangen worden indien de technische staat van het hout dusdanig slecht is dat meer dan de helft vervangen moet worden (volgens het uitgangspunt van gelijke regels voor rijks- en gemeentelijke monumenten). Voorheen mochten uitsluitend die onderdelen vervangen worden die technisch slecht en niet handhaafbaar zijn.
- In sommige gevallen is een maatwerkoplossing denkbaar. Bijvoorbeeld wanneer de beeldkwaliteit voor de gevel als geheel hoger is dan de monumentwaarden van het kozijn op zichzelf, beeldherstel wordt toegepast en kwaliteit wordt toegevoegd.

3. Getrokken glas mag worden vervangen

- Behoud van getrokken glas is geen verplichting meer. Wel zullen er voorwaarden worden gesteld aan het nieuwe glas met betrekking tot kleur en spiegeling. Het glas (al dan niet in combinatie met glasfolie) mag bijvoorbeeld niet te spiegelen zijn en de kleur moet passen bij de historisch uitstraling van het pand. Het is belangrijk dat per gevel of pand eenzelfde beglazingssysteem gekozen wordt omwille van de uniformiteit.

4. Glas-in-lood mag nu ook in dubbel glas worden ingepast

- Het is nu ook toegestaan om glas-in-lood in te passen in dubbel glas indien de afmeting en detaillering van het venster dit toelaat. Dit geldt niet voor gebrandschilderd glas of bij glas met hoge monumentwaarden zoals historisch schijfenglas, gegoten glas, of cilinderglas).

5. Kwaliteitsverbetering bij (woningbouw)complexen ook mogelijk door kunststof voor kunststof

- Bij verduurzaming van seriematige wooncomplexen na 1950 is het bij aanwezigheid van kunststof kozijnen nu ook mogelijk om deze door kunststof te vervangen indien:
 - o Dit niet het authentieke materiaal is, en
 - o De stedenbouwkundige kwaliteit groter is dan de architectonische waarden, en
 - o Beeldherstel (herstel van de oorspronkelijke uitstraling door het terugbrengen van geveldetails) in de planvorming is opgenomen door bijvoorbeeld verbetering van de vensterindeling en gootdetails.
- Bij gespikkeld bezit is het eerste goedgekeurde plan het uitgangspunt voor het gehele complex.

DATUM
5 maart 2026

6. Verruiming in de keuze voor houtsoorten bij vervanging van kozijnen
 - Het terugbrengen van de bestaande houtsoort bij historisch waardevolle kozijnen blijft uitgangspunt. Maar naast eiken of grenen is het nu ook mogelijk om Europees hardhout of soorten toe te passen, zoals Accoya en Western Red Cedar. Tropisch hardhout blijft niet toegestaan, om te voorkomen dat tropische bossen verdwijnen (in lijn met de Sustainable Development Goals).
7. Verruiming in de mogelijkheden voor de afwerking van de kozijnen
 - Bij nieuwe kozijnen kan het glas in sommige gevallen nu ook van binnenuit gezet worden waardoor stopverf aan de buitenzijde niet meer noodzakelijk is. De detaillering en afmeting van het stopverfprofiel wordt dan geïmiteerd in de profilering van het raamhout.
 - Vensterindeling, zoals Plakroeden en Wiener Sprossen, zijn bij integrale vervanging van het venster niet meer per definitie uitgesloten, maar in een aantal gevallen bespreekbaar.
8. Inzichtelijk maken hoe een afweging gemaakt wordt voor kozijnen
 - De afweging of een kozijn wel of niet vervangen mag worden, hangt met name af van de monumentwaarde en de technische staat en blijft een maatwerkafweging per monument. Behoud van het bestaande kozijn en detail blijft bij waardevolle kozijnen het uitgangspunt.
 - Om meer inzicht te geven in het afwegingsproces bij kozijnen en beglazing wordt een afwegingschema opgesteld ter verduidelijking.

Zonnepanelen

Ter introductie van onderstaande richtlijnen, wat is nieuw:

- Onder voorwaarden zijn ook aan de voorkant van monumenten zonnepanelen mogelijk. Uitzonderingen hierop zijn prominente zichtlocaties aan pleinen en Maaskaden
 - De voorwaarden voor het toestaan van zonnepanelen bij monumenten zijn uitgewerkt waardoor meer duidelijkheid is voorafgaand aan planvorming.
 - Zwart matte panelen zijn ook toegestaan op rode daken. Dit is bij veel gemeenten niet mogelijk.
 - Een zorgvuldig legplan kan uit meer varianten bestaan, indien één aaneengesloten rechthoek per hellend dakvlak, niet haalbaar is.
 - Hiermee sluiten we aan bij het rijksbeleid voor zonnepanelen.
1. Historisch waardevolle onderdelen dak niet aantasten of verwijderen
 - Zonnepanelen moeten reversibel worden aangebracht. Het plaatsen van zonnepanelen is alleen mogelijk als de historisch waardevolle onderdelen (zoals dakbedekking, dakconstructie, schoorstenen en dakkapellen) van het dak niet worden aangetast of verwijderd.
 - Zonnepanelen mogen de monumentwaarden en de beeldkwaliteit niet onevenredig verstoren. Dit betekent dat zonnepanelen niet mogelijk zijn op daken met een bijzondere vorm of dakvlakken met historische waardevolle dakbedekking. Dit zijn bijvoorbeeld ronde, spitse of veelhoekige daken of daken van bijzondere materialen, zoals zeldzame dakpannen, leien daken, koper, zink of lood. Dit betekent dat zonnepanelen in de regel wel mogelijk zijn op industriële monumenten, zoals sheddaken, op platte daken en op het bovenste deel van mansardedaken (hellingshoek < 30°).

DATUM
5 maart 2026

2. Zonnepanelen aan niet zichtbare zijden van het dak mogelijk
 - Zonnepanelen uitgevoerd met een zorgvuldig legplan, zijn mogelijk op achter – en zijdakvlakken, niet zichtbaar vanuit de openbare ruimte.
3. Zonnepanelen aan zichtbare zijden van het dak onder voorwaarden mogelijk
 - Zonnepanelen zijn in het zicht alleen mogelijk als:
 - a. Alternatieven elders op het perceel of uit het zicht zijn afgewogen en geen rendabele installatie opleveren, en
 - b. De energieopwekking ten bate van het eigen (monumentale) pand is en geen cultuurhistorisch waardevol groen wordt gekapt om de bezonning te verbeteren, en
 - c. Er een zorgvuldig ontworpen plan voor het aanbrengen van de zonnepanelen is, zodat er geen sprake is van een onevenredige visuele verstoring van het monument of zijn omgeving.
 - Zonnepanelen in het zicht zijn niet toegestaan op prominente zichtlocaties, zoals monumenten gelegen aan pleinen (waaronder Markt, Vrijthof en OLV-plein) en Maaskaden, en monumenten gelegen in belangrijke zichtassen en monumenten met hoge visuele waarden en beeldkwaliteit zoals kastelen, kerken, landhuizen.
 - Zonnepanelen in het zicht zijn niet toegestaan op daken met een bijzonder decoratief patroon.
4. Het zorgvuldig ontworpen legplan geconcretiseerd

Onder een zorgvuldig ontworpen legplan wordt verstaan:

 - Eén aaneengesloten rechthoek per hellend dakvlak. Dat wil zeggen dat de panelen samen een rechthoek vormen in plaats van T- of L-vorm, zonder inhammen of verspringingen, en
 - o Indien dit niet haalbaar is: Meerdere op elkaar afgestemde rechthoeken per hellend dakvlak rekening houdend met de totale compositie van het dak.
 - o Op driehoekvormige kopse zijden van schilddaken is dit één aaneengesloten driehoekvorm, gecreëerd door middel van dummy-panelen.
 - De panelen liggen (ook vanwege winddruk en windzuiging) binnen het dakvlak en steken niet over, en
 - De panelen liggen op hetzelfde dakvlak in dezelfde richting, en
 - De panelen liggen indien mogelijk zo laag mogelijk op het hellend dakvlak, en
 - De panelen worden niet op een wolfseind geplaatst, en
 - Rondom de panelen zijn op hellende daken ongeveer 2 dakpannen (30-50 cm) zichtbaar, en
 - Op platte daken (ook van dakkapellen) is de afstand van het paneel tot aan de zijkanten van het platte dak minimaal gelijk aan de hoogte van paneel (het hoogste punt van het hellend aangebrachte paneel ten opzichte van het dak). Dit is in lijn met landelijke veiligheidseisen voor het plaatsen van zonnepanelen op platte daken.
 - In geval van seriematig ontworpen bouwblokken en/of rijen moet het legplan van de individuele bebouwing aansluiten op en gelijk zijn aan elkaar zodat de beeldkwaliteit van het complex niet wordt verstoord. Bij gespikkeld bezit is het eerste goedgekeurde plan het uitgangspunt voor het gehele complex.

DATUM
5 maart 2026

5. De randvoorwaarden voor de manier van plaatsen worden expliciet gemaakt

- Zonnepanelen moeten reversibel worden aangebracht. Dit betekent dat de bestaande dakconstructie, dakbedekking en karakteristieke elementen zoals schoorstenen en dakkapellen niet beschadigd mogen worden en gehandhaafd moeten blijven.
- Zonnepanelen mogen bij hellende daken alleen parallel op de dakafwerking geplaatst worden (en dus niet in een hoek ten opzichte van het dakvlak).
- Permanente hekwerken ten behoeve van onderhoud op platte daken of ontsierende arbovoorzieningen zijn niet toegestaan.
- Installaties voor het omzetten van de opgewekte elektriciteit moeten aan de binnenzijde worden aangebracht, voor zover dit niet één geheel vormt met de panelen.
- Benodigde kabels en leidingen en/of doorvoeren moeten onopvallend worden aangebracht.

6. De regels voor de kleurstelling

- De panelen bestaan uit één kleur.
- Zonnepanelen moeten in zwart mat worden uitgevoerd, inclusief het kader rondom de zonnepanelen en de onderconstructie.
- Zonnepanelen mogen ook in dezelfde kleur als de onderliggende dakbedekking uitgevoerd worden.
- Metaalkleurige rasters, kaders en onderconstructies zijn niet toegestaan.